

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Теоретико-методологічні підходи до дослідження організаційно-фінансового механізму розвитку агропромислового комплексу, порівняльне вивчення моделей агропромислового сегмента економіки у різних країнах вимагають узгодження базових концепцій і термінів. Ефективність реалізації економічної політики потребує поглиблення співробітництва з перспективними торговельними партнерами та регіональними інтеграційними об'єднаннями, поліпшення для вітчизняних виробників умов торгівлі на зовнішньому ринку. Фінансові зобов'язання в сфері політики, активізація грошово-кредитного стимулювання і підтримка ліквідності сприятимуть підвищенню довіри, мінімізації ризиків значних відхилень та перспективним напрямом розвитку національного агропромислового комплексу.

Пріоритетними напрямами реалізації продовольчої політики є підвищення конкурентоспроможності економіки, покращення інвестиційного клімату, забезпечення розвитку високотехнологічних секторів економіки, підтримка національного товаровиробника та реалізація політики імпортозаміщення, стимулювання збільшення обсягу експорту товарів вітчизняного виробництва. У 2014 році експорт скоротився за всіма товарними групами продукції, зокрема в АПК – на 2%; експорт харчової промисловості скоротився на 12,9%, насамперед до Росії (майже вдвічі) через запровадження санкцій відносно українських виробників, а з іншого – завдяки лібералізації доступу українських товарів на ринки ЄС та рекордному врожаю, експорт зернових зріс на 2,8% (фізичні обсяги – на 23,7%), а олії та жирів – на 9,2% [1, с. 26].

Системні підходи до наукових досліджень дозволяють розглядати організаційно-фінансовий механізм як процес взаємодії і взаємозалежності між комплексом економічних, політичних і організаційних чинників, що визначають розробку, створення й освоєння фінансових інструментів. При формуванні організаційно-економічного механізму агропромислового комплексу доцільно визначити умови і принципи розширення інтеграційних стосунків між економічними агентами. Моделі структурування управління агропромисловим комплексом потребують функціонування підприємств у межах єдиного економіко-орієнтованого управлінського контуру.

Організаційно-економічний механізм управління агропромисловим комплексом має включати систему планування і контролю використання фінансових ресурсів. Відповідно розвиток фінансового сектора має базуватися на засадах соціально-економічної та політичної історії, цивілізаційно-специфічних принципах і національній ментальності для утримання низького рівня інфляції, забезпечення стабільності та підвищення рівня капіталізації фінансової системи, збільшення обсягів надання фінансових послуг, відновлення кредитування агропромислового сектора з одночасним зниженням рівня ризиків фінансової системи, розвитку фондового ринку та ринку фінансових послуг. У даному контексті поділяємо точку зору С. І. Дем'яненка і В. М. Ковалю, що до інвестиційних інструментів доцільно відносити не тільки інструменти фінансового ринку, але й кредити банків та інших фінансових організацій під розвиток операційної діяльності підприємства, лізинг і страхування [2, с. 63–66].

Розвиток сільського господарства та земельної реформи має сприяти створенню прозорого ринку земель сільськогосподарського призначення і розвитку базових галузей сільського господарства. Розвиток аграрного комплексу тісно пов'язаний з збереженням сільськогосподарської землі, яка є національним багатством країни, тому вона повинна належати на правах власності лише громадянам України. У даному контексті доцільно продовжувати мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення. Вважаємо, що спроба впровадження вільного обігу сільськогосподарських земель може обернутися її спекулятивним відчуженням.

Інтеграційні процеси в агропромисловому комплексі потребують удосконалення науково-методичних підходів до координації управління: виходячи зі стратегічних економічних інтересів учасників основних і допоміжних бізнес-процесів; оптимізації структури джерел фінансування та механізмів їхнього залучення; інтеграцією учасників комплексу щодо розширення їх матеріальних, фінансових і трудових ресурсів; узгодження граничних показників залучення фінансових ресурсів для реалізації економічних інтересів учасників і зацікавлених економічних агентів сільськогосподарських бізнес-процесів; визначення пропорцій і співвідношень у діяльності учасників комплексу; системою корпоративних змін у процесі інтеграції учасників комплексу; впровадження інновацій у процесі реалізації виробничого циклу; структуруванні і ієрархізації основних цілей учасників агропромислового комплексу; інформаційного забезпечення процесів інтеграції учасників сільськогосподарських бізнес-процесів.

Список літератури:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи. – 2015. – Лютий. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bank.gov.ua.
2. Дем'яненко С. І. Засади формування інструментів інвестиційної діяльності аграрних підприємств / С. І. Дем'яненко, В. М. Коваль // Економіка України. – 2014. – № 12. – С. 61–69.

Євген СОКОЛОВСЬКИЙ

Одеський національний економічний університет

СИСТЕМА ІПОТЕЧНОГО ЖИТЛОВОГО КРЕДИТУВАННЯ: НОВІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Соціально-економічні процеси прискорюють розвиток взаємозалежностей у глобальній економіці. Іпотечний ринок є складною системою економіко-правових відносин, які виникають на основі економічних принципів та норм у процесі акумулювання вільних грошових ресурсів між суб'єктами суспільного відтворення на фінансовому ринку з метою розміщення іпотечних кредитів і рефінансування іпотечних активів для реалізації соціальних програм. Формування системи іпотечного житлового кредитування є економічним стимулом потенційного технологічного розвитку банків і сприяє забезпеченню підвищення стабільності банківської системи.

Теоретико-методологічні засади відстеження тенденцій і суперечностей розвитку іпотечного житлового кредитування в умовах нової макроекономічної кризи затребувані із практичної точки зору, оскільки виникають довгострокові ризики повернення іпотечних житлових кредитів в умовах перманентності змін умов застави і відсутності страхування очікуваної інфляційної складової. Поділяємо точку зору А. Гриценко, який визнає, що поєднання інверсійної ринкової трансформації з глобалізацією – причина базової деструкції [1, с. 8–12]. Це стосується України, яка не створила базового господарського комплексу внутрішнього соціально-економічного розвитку, зокрема і розвиненої будівельної галузі.

Підвищення доступності житла і оцінка ефективності іпотечного житлового кредитування має враховувати такі підходи: бюджетний (при реалізації іпотечних житлових програм за рахунок бюджетних ресурсів (повністю або частково)); комерційний (при реалізації іпотечних житлових програм за рахунок іпотечних кредитів); соціальний (при реалізації іпотечних житлових програм за рахунок бюджетних ресурсів та іпотечних кредитів відбувається збільшення житлової забезпеченості і відповідно зниження соціальної напруженості).

До дисбалансів, що стримують іпотечне кредитування в Україні, варто віднести такі: рівень інфляції; значні розміри відсоткових ставок за іпотечними кредитами; низьку капіталізацію операторів іпотечного ринку; високу ризиковість іпотечних програм; нерозвиненість інфраструктури вторинного іпотечного ринку; високу територіальну концентрацію іпотечних кредитів.